

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v sredo 21. julija 1886.

Letnik XIV.

Zlate besede; omotna soparica, Carneri.

(Konec.)

Drugi oddelek knjige obsega moralo v najtesnejšem pomenu. V jasnih primerih kaže dobre in slabe lastnosti, dolžnosti do samega sebe in svojega bližnjega. Potem se vrsté oddelki o družbi, o roko-delstvu, o razmerah delavcev in njih gospodarjev, o poljedelcih, o kupcih, o uradnikih, o gospodarjevi obitelji. Pri tem se drži onega reda, ki smo ga označili pri prvem oddelku. Potem sledé štiri odstavki o državljskih pravicah, o državi, o državljski opravi, o pravicah in dolžnostih državljanov. Kjer je govor o postavnih določilih, sledi tudi postava, navedena od besede do besede; k sklepu ima jako praktično razlagajoč zapisnik pravnih in tehničnih izrazov. Zarad tega bode ta knjiga tudi pozneje jako koristna vsem onim, ki se ne vspnó na višjo stopinjo od poljedelca in rokodelca.

Vsega premislika je to vredno, pravi Carneri. Zlasti gre to priporočati naši novi učni upravi, ki tako toplo priporoča domoljubje. Jako povzdigne srce, videti, kako obširno ta knjižica obravnava dolžnosti do države v popolni zavesti in prepričanju, da se na noben drug način ne more patrijotizem vspešneje gojiti. Ni je večje zmote, nego mnenje, da je patrijotizem čutna zadeva (Gefühlsache) in je kot taka gojiti.

Še jedenkrat povdarja Carneri, da cerkev pri najboljši volji ne more podučevati po tem načinu, ki smo ga označili v kratkih potezah, ker se ta naravni poduk ozira le na časní blagor državljanov. Naj cerkev — kot ecclesia militans — tudi ima čut in sposobnost za boj in vojsko; ali iz njenega svetega stališča ne zamore vzbuditi one navdušenosti, s kakoršno navdušuje po Francoskem svetni moralni poduk bodoče branitelje njih svobodne domovine. Tudi proti „komunizmu“ cerkev nima pravega orožja, nikdar ne zamore pravo odgovoriti na pritožbo o nejednakem razdeljenju časnega imetja, da je nejednakost neizogibljiva, ker bi se po vsakratnem razdeljenju imetja zatrlo pravo veselje do dela. Sleher-nemu, ki ima v sebi potrebnih zmožnosti, naj je odprta pot do sreče in blagostanja. Brez tega nagiba in napredka, seveda se ne zná, če ga cerkev odobrava, če ga hoče, in kako ga hoče.

Če Carneri na jedni strani primerja moralni poduk z verskim v šoli, stori na drugi strani zopet jedno in isto spekulativno filozofijo. Otroški razum nima ničesa opraviti z bistvom zavedanja, določilom volje (Determiniertheit des Willens) in znanstvenimi dokazi etike. „Kakor ne gre učiti v ljudski šoli psihologije, taisto ne etike. Učiti pa se mora morala, ki ni naravi človeški nasprotna in kaže otroku pot, po kateri se blaži človeška narava. Otroku je treba znati, da je njegova volja njegova volja; da je odgovoren za vse, kar stori s svojo voljo, ktere se zaveda, če hoče kedaj zavzemati v človeški družbi mesto samostojnega državljana. Kot bistvo značaja mu morate biti zvestoba in resničoljubje. Mora se v njem buditi in vzgojati čut za vse dobro in blago. Potem se bode čut dolžnosti v njem tako živo vzbudil, da bode pripoznanje in plačilo napolnovalo z veseljem njegovo srce, pa le kot naravni nasledek, ne pa kot prevdarjeni nagib njegovega dejanja. Gledé najnovejših dogodkov v našem šolstvu

piše Carneri: „Država, ki se ne drži strogo osemletne šolske dóbe, to je, ki ne stori vsega, da bi se splošni poduk razširil do 14. leta, zahteva od državljanov le, da umejo brati, pisati, računati in za silo nekoliko moliti. Če je le to splošni namen ljudske šole, potem se ne briga za višje izobraženje možgan, ki se pričnó še le z dvanajstim letom. Tudi se ni čuditi, da se izraža misel, naj se jedino vzgojilišče naroda zopet izroči cerkvi, kakor je bilo v stari blaženi dóbi. Potem se vé da ne gre misliti o moralnem poduku, kakor smo ga tu označili; kajti učenci bi zanj ne bili zmožni, še manj pa učitelji.“

Z jako tehtnimi besedami zaključí pisatelj razpravo tako-le: „Prava učilnica morale je rodovina z zmagonosno močjo živega izgleda. Take rodbine bomo dobili pa še le, ko je bila že staršem dana prilika, da so si prisvojili pravih zaumenov o morali v ljudski šoli.“

Tako slóve članek, ki nam jasno kaže, kako nameravajo naši liberalci-prostozidarji osnovati šole, če bi se jim posrečilo, da bi zopet prišli na državno krmilo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Notranje dežele.

Tabor v Tržaški okolici je živo potreben in na njem se bodo razkrivale razne rane na ubogem telesu našem, ktere nam seka neusmiljena ptujčeva ali pa lastna renegatova roka. Krivice, ki jih našim bratom po Primorji brezvestni renegati dan na dan delajo, so že tako vnebovpijoče, da se mora nekaj zgoditi. Openski komisar Mirkovič ima navado, da po tiste ondašnjih prebivalcev orožnike pošilja in jih dáje pred se goniti, kteri nečéjo laških pisem od njega sprejemati. Nekaj takega se je prigodilo Openskemu Sošiču. Mirkovič mu pošlje nekega dne italijanski pisan dekret, s kterim mu je nekaj naročal. Sošič pa ni hotel prevzeti dekreta, češ, da ne umeje italijansko in je zahteval, naj se mu pošlje slovenski dekret, da bo vsaj razumel, kaj se tirja od njega. Toda mesto dekreta je poslal Mirkovič žandarja s poveljem, naj mu pripelje Sošiča. — Sošič je šel s žandarjem, a ko je prišel pred Mirkoviča, vprašal ga je, kje ima on pravico poslati žandarja po njega zarad tega, ker je zahteval slovenski dekret, do česar je imel popolno pravico. — Mirkovič je nekaj mrmrljal, toda zlorabe svoje službe ni mogel opravičiti in tako je šel Sošič močno razžaljen zopet domú. A drugi dan se je šel nekda na namestništvo pritožiti in je tirjal od vlade vsaj toliko garancije za osobno svobodo, da ne bo Mirkovič vsakokrat, kadar bode slabe volje, pošiljal žandarmerije ponj. To so že v resnici turške razmere, ktere bo treba na taboru ostro grajati in zahtevati, da se tudi v Tržaški okolici postopa po temeljnih zakonih naše ustavne države, ker tukaj vendar nismo v izjemnem obsednem stanu. Vrě je v resnici prepoln, in čuditi se je, da magistrat v okolico pošilja same neskušence ter seje veter med potrebe. Trst je nesrečno mesto, in kogar hoče Bog pogubiti, tega kaznuje z slepoto. Toraj tabor naj bo in naši poslanci naj tudi storé, kar se bode od njih na taboru zahtevalo.

„Kar globoko v sreč tiči, pri vinu vskipi.“ V Gradcu so imeli **saški turnarji** svoj „Gauturnfest“. Pri tej priliki so zopet enkrat avstrijski (?) svoj žolč razlili nad nenemškimi narodi in zdihovali po rešeniku na Spree-vi. Kako so tukaj resnici bili v oči in zgodovino na glavo postavljali, studi se nam od besede do besede navajati. Le toliko povemo, da je deželni poslanec dr. Schlosser izpeljeval

vso nesrečo, ki je Avstrijo zadela od časa reformacije, kajti ta je po njegovem mnenju med katoliško Avstrijo in protestantsko Nemčijo globok prepad naredila, ki postaja čedalje večji med Nemci v državi in med avstrijskimi Nemci (dr. Schlosser je dober tesar in bode že znal most narediti, gradiva bode za to dosti dobil v zgodovini, ktero umé dobro kvariti). — Dr. Derschata je našteval, kaj so Nemci vse videli na potu iz Draždan do Gradca. Tudi naše Ljubljane ni pozabil, kjer so zasramovali enega največjih (?) nemških pesnikov. — In kjer se vse tako v ljubezni taja, tudi dr. Binder ne more sovržiti ter je govoril v imenu Ljubljanskih nemških turnarjev, rekoč: „Mi Nemci na jugu Drave protestujemo zoper to, da se te dežele imenujejo slovenske.“ Končuje pa z besedami: „Naj graditelj nove nemške države svoje delo nadaljuje in nihče naj ga ne moti pri tem.“ — Čenča! več besed ne zasluži.

Istege dné, kakor v Gradci, imeli so **saški turnarji** shod v Rimarovu (Römerstadt) v Šleziji. Govoril je najprej dvorni svetovalec, poslanec Beer. Rekel je, da sta Fichte in Jahn vzgojo nemškega ljudstva predrugajla. Dalje pravi: Lahko je imenovati se „Nemca“, a biti „Nemcem“ je silo težavno. (Povedal pa ni, zakaj je tako težavno biti „Nemcem“.) Odgovora je do danes dolžan, a namest odgovora je začel prerokovati, in napovedoval, da bode v Avstriji kmalo drugače. „Takrat se bodo Nemcem vse želje spolnile!“ On pričakuje, da bodo mladi nadomestili, kar so stari zamudili, on zaupa nemški mladini. Govoril je potem še dr. Knotz, tako, kakor zná, „po knotzevo“, robato in kosmato. Nemci v Avstriji mu niso še dosti „narodni“, on pričakuje le od nemštva zveličanja za državo. Pogajanje ne veljá nič, treba je krepkega delovanja. (Ali je mož že rokave vihal, da bi bil vdaril po nasprotnikih, nam poročila ne povedó.) Mož je pa tudi na vso moč potrpečljiv, in pri vsi svoji surovosti vendar-le naiven, ker je rekel: Pozneje, ko bode zmaga narodnost, toliko slavnejša bode nje zmaga. Nemškemu narodu želí rast, razcvitanje, ne gledé na politične meje. — Ko bi bili Slovani desetino tega rekli, kar so tukaj Nemci govorili, bi ne dihalo dolgo prostega zraka. C. kr. profesorja, Binderja, pa vlada noče vslišati in naredila je iz njega političnega mučenika. Mučenikstva mu sicer ne privoščimo, a le to se nam čudno zdí, da isti Nemci, ki tako brezobzirno govoré, dolže „profesorje Slovence“, da mladino zapeljujejo, in da takim slobodnim (?) Velikonemcem ni nikdar dovolj kazni za slovensko mladež, za neskušene dijake in rokodelčiče, a pri njih pa možjé s sivimi glavami, ako ne veleizdajsko, pa tako brezobzirno in razaljivo govoré zoper domovino — Avstrijo.

Carneri inter prophetas! Kdo je Carneri? Kdo le? Vsak ga pozná staro-liberalnega državnega poslanca s svojo filipiko na konservativno in slovansko stranko v državnem zboru sploh! Prav tisti Carneri je to, ki se je sedaj na stare dni politike naveličal in se podal med modroslovce. Če bo imel tñ kaj več sreče, nam še ni znano, začetek vsaj katoličanom ne obeta preveč. Leto na leto je tožil o „revni“ Avstriji, za to smo v resnici jako radovedni, je li taista sedaj še kaj bolj revna, odkar ji je Carneri hrbet obrnil na političnem polji ali ne. Da pa zarad njegovega pristopa k filozofom ni prav nič pridobila, to nam se pa že sme brez skrbi verjeti. Pa — čujte, njegovo umovanje. Carneriju so naše šole v verskem oziru preoskotrčne, za to jih želi razširiti na ideji, ki so jo pred stoletji francoski učenjaki, n. pr. Rousseau po svetu oznanjevali, in ktera je židom tako kvišku pomagala, da so danes v socialnem oziru če ne na vrhuncu, pa vsaj na eni ravnoti z drugimi narodi, kjer jih pa še vendar za kolikor toliko presegajo. Človekoljubje brez odločne božje podlage je tem učenjakom glavni steber, kterege so se židje takoj z obema rokama oprijeli in so ob njem kvišku plezati jeli, človekoljubni svet jih je pa gledal, češ, naj si reveži nekoliko pomagajo. Sedaj se mu pa godi, kakor lesici, ki je

lesica vsega premrtega in lačnega v svojo duplino spustila. Kar se je toraj na Francoskem in Nemškem že v minulem stoletju kuhalo, nam v Avstriji štajarski Carneri zopet pogreva. Dober tek, komur pojde v slast.

Pri enkėti, sklicani na Dunaj, kjer so obravnavali *preosnovno učiteljsko*, spremenili so preosnovalni načrt na ta način, da se bo učni načrt nekoliko spremenil in se bodo posamični predmeti nekoliko prestavili, ker praktična metodika to tako zahteva. Zmanjšala se pa učna tvarina ne bo prav nič. Druga točka in jako pomembna bo pa sprememba pri izpitih o učiteljski sposobnosti. V bodočnosti bode glavni značaj te preskušnje njena praktična stran, kar je popolnoma prav. Čemu učitelja še dalje mučiti s suhoparno teorijo, če mu je izpraševalna komisija enkrat že priznala, da je zadosti podkovan za bodočo službo in sicer priznala s tem, da mu je dala spričevalo zrelosti. Bodoča poskušnja sposobnosti raztezala se bo toraj le bolj na dejanski dokaz, kako da je učitelj zmožen v praktičnem podučevanju. S tem se bo pač marsikteremu učitelju odvalil težak kamen od srca; kajti vsakdo bode priznal, da je človek prav lahko dober, da, izvršene praktične učitelje, da mu pa, ne da bi svoje učenje zanemarjal, vendar-le lahko odpade kak dokaz ali kaj drugega iz teorije. V bodoče bode toraj spričevalo učiteljske sposobnosti popolnoma odvisno od praktičnega poduka učiteljevega.

Madjarski list, „P. Naplo“, peča se s *prilopom Bosne in Hercegovine* k Avstriji, za kar se mu prav sedanjí čas nad vse vgoden zdí. Priklon se misli pa menda na ta način zgoditi, da bodo Bošnjaki sami proglasili zasedeni pokrajini za avstrijski deželi, ter se bode potem ta čin na Dunaj in v Budapešt v državno zbornico sporočil. Dunajski, kakor Budapeštanski državni zbor sestavila bodeta na to regnikolarno deputacijo, ktera bo določila bodoče stališče priklonjenima deželama. Dokler bode to trajalo, kar se vtegne jako dolgo vleči, ostane v Bosni in Hercegovini dosedanjí začasni stan. Če se bode pogajanje za Bosno in Hercegovino tako dolgo vlečlo, kakor se vleče pogajanje regnikolarnih deputacij za hrvatsko-madjarsko pogodbo, bodete Bosna in Hercegovina sivi postali in bo sedanjí uradniški rod, ki ondi službuje, v provizorju umrl, preden bode z gotovostjo vedel, ali bode v bodočnosti nosil madjarsko, z zlatom obšito atilo, ali pa temno-zeleno cesarsko suknjo in dve vrsti gumb. Z drugimi besedami: Madjari bodo Besno in Hercegovino prej ko ne popolnoma za-se zahtevali, Avstrija jo pa dala ne bode — rada.

Poverjeništvu *Peštanske županije*, ki je včeraj v Czeglědu imelo premiranje konjske razstave, zbralo se pozneje k obedu in pri ti priliki so silno pili na zdravje Edelsheima Gyulaya in so mu odposlali sledeči telegram: „Nj. prevzvišenosti, baronu Edelsheimu Gyulayu v Budapešti. Članovi poverjenišva Peštanske županije, ki so zaradi gospodarstvenih poslov zbrani v Czeglědu, Vam naznanjajo zdravico Czeglědskega načelnika ter Vam izražajo udanost, pozdrav, zahvalo in priznanje za Vaš nesebični, redki in dostojni patrijotizem. Bog Vas čuvaj!“ — V tej zadevi mislijo dijaki, da morajo tudi kaj vmes spregovoriti. Danes hočejo razpravljati, bi li kazalo sklicati dijaško skupščino na dan sv. Štefana 20. avgusta? Večina dijakov vendar ne odobruje demonstracije, marveč hoče počakati, kaj poretó v tej zadevi zastopniki dežele.

Pri generalu konjice, baronu *Edelsheim-Gyulay-u*, ki gré v pokoj, poslovili so se častniki, ki so v Budapeštu v posadki. Bilo jih je 200 in fml. grof Paar je izrazil v prísrečnih besedah čutila spoštovanja do načelnika, ki se sedaj poslavlja. Baron Edelsheim je odgovoril, da zapušča vojaško službo z mislijo, ki je njega zmiraj navdajala in nas vse navdaja: „Bog obvaruj, Bog ohrani presvitlega cesarja in kralja!“ Prišli so se potem poklanjat častniki honvedov. F. M. L. Ghiczy je nagovoril poveljnika v madjarskem jeziku in potem je nadaljeval v nemškem.

Upokojenje bar. Edelsheim-Gyulay-a je Madjare močno poparilo, razsajali bi radi, pa se vendar bolj na jok, kakor pa na smeh držé. Kajti dovolj so se prepričali, da je še oblast nad njimi, ktera skrbi, da madjarska drevesa ne rastejo do neba. Sploh pa vsi listi pravijo, da je upokojenje Gyulay-a tudi Tiszo zadelo. Sedaj je pač jasno, kakor beli dan, koliko je vredno njegovo sklicevanje v zadevi Janskega na višje kroge. Ali bode Tisza razumel sedaj ta migljaj? Sploh pa mislijo, da ima Tisza še nekaj reči izpeljati in dovršiti in potem se bode znal umakniti. Morda se bode pa Tisza vendar-le spomnil, da njegovo stališče ni povsem vtrjeno, ako se zanaša na večino v državnem zboru, marveč, da mu je tudi treba ozirati se, da je v soglasji s presvitlo krono. Madjari so sploh v Avstriji toliko dosegli, da mislijo, da se njim ne sme ničesar več odreči; od tod pa tako miložalje, ako se jim ne vstreže.

Vnanje države.

Nemški cesar je v Solnogradu 19. julija popoldne ob 5. uri napravil slovesen obed. Razun princea in princesinje Viljelma pruskega je bil navzoč tudi c. kr. namestnik grof Thun, polkovnik Watte in deželni glavar grof Chorinsky, vseh skupaj 27 oseb. Ob 6. uri je bil obed pri kraju.

Iz *Beleggrada* se javlja, da se opozicija še ni odločila, gledé na to, kako se boče zanaprej dela lotiti. Govori se, da se bode ministerstvo preustrojilo. Garašanin bode odstopil, brž ko dobi absolutorij za prejšno politiko in se votirajo vojni stroški in ko se bode prepričal, da ga ne posade na zažojno klop.

Belgijska vlada in po nji vstanovljeni „delavski svet“ čvrsto delujeta. Tudi privatna društva v deželi pečajo se sedaj z socijalnim vprašanjem. Katoliški zbor, ki se ima sniti v Litih-u, bode obravnaval gospodarska in cerkvena vprašanja, pred vsem pa se bode posvetoval, kako se ima delavec podpirati in proti nezgodam zavarovati; govoril bode o hranilnih in pomožnih blaginjah, o zdravstvu, o delavski borzi itd. Posebno pa se bodo ozirali tam na naprave, ktere je vpeljal katoliški duhoven, prelat Driessche, v soseski Iseghem, ki šteje 10.000 duš. Blagostanje te soseske se naslanja na vero in vernost med delavci. Uprav to je, kar jemljó belgijski ljudski osrečevalci belgijskemu ljudstvu pri vsaki priliki. Framasoni napeljujejo delavce k zaničevanju do vere in cerkve, in zapeljano ljudstvo, kteremu se vera jemlje, potem divjá zoper vso človeško veljavo, ki se upira na veljavo božjih zapoved.

Gladstone je toraj popolnoma propadel. Več nego 120 glasov je njegova stranka na slabšem memo konservativcev in liberalnih unijonistov, ki so se ž njo združili. Poguma pa stari državnik kljub temu že ni zgubil; da upa o svojem času s svojo idejo še prodreti, to dokazuje pismo, ki ga je Gladstone pisal kandidatu svoje stranke, Kitsonu. Ondi piše: „Za dobro stvar trpeti, je nekaj tako častnega in plemenitega, da si kar ne upam, izraziti Vam svojega sočutja. V resnici mi je žal, da Vas toraj ne morem prištevati svojim izvoljenim, Vas, ki ste toliko razumni in domoljubni. Schottland, Wales, Irland Yorkshire in kakor se nadjam, tudi sever je naš, poleg tega je pa na naši strani ves civiliziran svet. Verjemite mi, da bo odslej nadalje naša sveta stvar napredovala in konečno izvestno zmagala. Vpraša se le še, koliko nesreče bo Irsko in koliko sramote še Angleško zadelo, preden do konca pridemo. Prav izvestno se toraj nadjam, da Vas bodem kot narodnega zastopnika ob drugih volitvah štel med svojimi.“

Berolinska pogodba je v resnici že bolj podobna kaki razbiti turški zastavi, kakor pa evropskemu državnemu pismu, ki naj bi veljavo imelo pred kralji in cesarji. Vsak kdor ima čas in veselje zato, napravi luknjo vanjo, kakor veliko se mu ravno potrebno dozdeva. To je pa tudi vzrok, da se *Turčija* nobenega pravnega in nobenega evropskega miru več ne boji, ker dobro vé, da zanj še ni smrtne nevarnosti, kakor tudi za njo samo ne, dokler bodo evropske velesile še kaj imele na berolinski pogodbi obirati. No sedaj je še dosti! Bolgarske in pozneje grške homatije so jo prisilile, da je vzela boben v roke, s kterim je zbornala tolikošnjo vojsko skupaj, kakoršne že dvajset let ni skupaj imela. Sedaj je pa rezerviste in brambovce vse domu spustila. To je vendar zadosti jasen dokaz, da se *Turčija* živega krsta več ne boji. Drugi dokaz je ta, da je nedavno dovolila Rusom, česar se je pred za žive in mrtve branila; prehod preko Dardanel jim je odprla! Zakaj to? Zato ker se jih več ne boji. *Turčija* ni kar čez noč kdo vé kako trdna postala, ravno nasprotno je še vedno tako bolehná, kakor je bila; pač pa dobro vé, da se ji sedaj ni ne Rusa in ne Angleža bati, ker imata oba sama s seboj dosti posla in na bolehnó *Turčijo* ne ta in ne oni niti mislil ne bo. Oba namreč se prav pridno pripravljata na bodoče medsebojno lasanje, Rusi v Aziji, kjer dovršujejo železnico od kaspiškega morja preko srednje Azije ktero bodo s časoma do morja potegnili; Angleži pa v severni Ameriki v Kanadi, kjer so ravnokar dovršili in prometno izročili „Canadian-Pacific-železnico“, ktera po najkrajši poti 2900 milj obsežajoči veže atlantik s tihim morjem in to vseskozi po angleški zemlji. Te železnice se bodo Angleži posluževali, kedar se bota „kit in medved“ zgrabila. Iz Amerike namreč vozili bodo svoje vojake v tihó morje in od tod v Azijo, s ktero so sedaj po primerno dolgi poti zvezani.

Po celi Evropi ravnokar ni nikjer tolikošnjega *gibanja med delavci*, kakor na Švedskem. Združeni so ondi vsi, ki si morajo od danes do jutri svoj kruh z rokami služiti, v zadruge, kterih število je več nego 100. Od leta do leta se zbirajo po raznih krajih in se posvetujejo, kaj naj bi se na splošno korist vkrenilo. Tak shod so napravili zopet letos v Oerebronu; vdeležile se ga pa vendar niso vse zadruge. Od sto jih je prišlo komaj 71. Vzrok tiči v needinosti, ki se je v poslednjih letih med delavskimi zadrugami porodila in tej je pa zopet socijalizem povod. Nekaj zadrug je strogo socialistiskih in te drugim bolj tolerantnim očitajo, da so „hlapeci kapitalizma“, ter se prav zaradi tega radikalni socialisti velikega shoda v Oerebronu niso vdeležili. Kljub temu so se pa ondi sklenile sledeče točke, ktere naj bodo v bodočnosti program švedskih delavcev: 1. Vpelje naj se popolnoma verska svoboda. 2. Vse volitve, naj bodo kakoršne-koli, naj se vršé na Švedskem v nedeljo ali pa v praznik. Vsi zadosti stari in sicer neomadežvani Švedi imajo pri vseh političnih in občinskih volitvah pravico. 3. Šolski nauk naj se tako uravnava, da se ga bo vdeležil lahko vsak in to v meščanski šoli brez stroškov, iz ktere potem takoj lahko prestopi na

velike šole. Sola naj se od cerkve popolnoma loči. 4. Vsi neposredni davki, ki podražujejo živež, naj se takoj odpravijo; namesto teh naj se pa vpeljejo direktni davki in davki na dedšine. 5. Kazenska postava naj se predela na ljudomili podlagi. Rečem naj se oskrbi pravna pomoč brezplačno. 6. Navadni delavnik po 10 ur na dan naj se vpelje. (Tukaj se je tudi stavil predlog, da naj bi se prepovedalo izvrševanje rokodelskega dela v nedeljo in praznik, kakor tudi, da naj se ponočno delo odpravi; toda predlog je propadel z 37 proti 27 glasovom.) 7. Vpelje naj se ob državni podpori splošnja delavska zavarovalnica proti poškodovanju in na vpokojnino. Gospodarji so odgovorni za vse nesreče, ktere delavce zadenejo vsled napačnih ukazov na delo ali se zgodé zaradi pomanjkljivosti strojev. 8. Švedske delavske zadruge se pridružijo mednarodnemu naporu za ohranjenje miru. Program ne bi bil slab, ko bi se mu še tisti framasonski mah otrebil, kolikor se ga še drži.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 17. julija. Tuji posebno gorenjsko stran v divni krasoti radi obiskujejo v svoje poletno bivališče zaradi svežega zraka. „Postaja — Podnart“ (se vé, da po nemški) zaklical je sprevodnik in izstopilo nas je precejšnje število ter zastavilo pot vsak po svoje. Jaz pa, ko se pri Podnartovcu malo okrepečam, krenem jo po srpasti cesti v vznožju desnega, skoraj navpičnega brega, kateri podpira Prezrenje, Dobravo in konec temu osredku, kakor stolp bojnemu parniku delajo pa razvaline pustega Grada.

Iz središča tega površja se ti v resnici pokaže oni gorenjski „trikot“, kojega nima zemljevid, a „Slovenec“ je iz njega že prinesel dopis o porodu podružnice sv. Cirila in Metoda.

Danes sem dospel na konec „trikota“, moral sem iti tako daleč, dokler se mi ni nasproti postavil Črničrh, ki zapira od treh strani Kropo. Tu nisem mogel razpolagati z razgledom na široko in dolgo, ampak pozornost obračati moram prav na lice mesta, ko bi te tudi ne zdramil strašanski trušč nešteti kladov, kateri se dvigajo in padajo v splošnji zmešnjavi. Ženske, moški, otroci, vse se s silno hitrostjo presukava in kima, s kladvom bije in vzdiguje. Ogledal sem vse, kar me je v tem tesnem kotu zanimati moglo. Ker imam pa navado poprašati o tej in drugej reči, je prijatelj z veseljem vstregel mojim zvedavim vprašanjem; a prepričal sem se, da sem se silno motil, misleč, kdo zná koliko si to pridno ljudstvo na dan prisluži, pa komaj toliko, da v največji skromnosti more zadostiti vsakdanjim potrebam.

Kaj je krivo, da za obrt toliko pripraven kraj, in kot nalašč v to poklicano, bi rekel, sila talentirano ljudstvo, dan za dnevom bolj peša — in zastaja, tega ne bom pretresoval, a to je gotovo, da bode čedalje slabše. Kar se ni prevagala tuja konkurenca, vničil bode pogubonosni izum najnovejših strojev, — ker je dokazano, da celó žeblje za podkovstvo prav dobro in vspešno izdelujejo s stroji. Šlo bode še nekoliko tako dalje, pa le tako dolgo, dokler se stroji za konjske žeblje splošno ne vpeljejo. Kajti izumniki strojev svoje izdelke sedaj še precej masno prodajajo, dokler imajo varstveno pravico svojega patenta. Kadar bodo pa konjaški stroji tako splošni postali, kakor oni za dratene žeblje, bode pa Kropa z istim dnevom vničena, ker prvi bodo na ceni lahko še prijenjali, kovači pa ne več. — Tu bi morala vlada skrbeti, da bi se dosedanjí hirajoči obrti z kako drugo v — pomoč prišlo. Kaj pa je — in kje je običala nameravana puškarija?

Iz Višnjegorske okolice, 18. julija. (Stekel pes.) Navadno smo priprosti ljudje mislili, da steklina napada le stare pse, ali kateri so na verigah, da trpé pomanjkanje hladne pijače ali kaj drugega; nadalje je splošna misel, da stekel pes vode ne pije. Ali vsemu temu nasproti je tukaj steklina napadla psa malo čez dve leti starega, ki je bil vedno prost in imel dobro hrano. Začetek je bil, da je začel druge pse napadati, kmalo je prišel zopet domú prijazen, kakor zmirom, tako v druge in tretje. Zavoljo previdnosti ga privežejo in zdaj mu pride najhujši napad, vendar je domače ljudi še tudi zdaj poznal, vžil nekoliko mleka in kmalo potem je pil nenavadno veliko vode — to je bil njegov zadnji živež. Potem je začel metati se in gristi okoli sebe, dokler ni poginil in raztelesen je je pokazalo, da ga je steklina končala.

Vsled tega so pokončani vsi psi, ki so bili z njim v dotiki in drugim je napovedana kontumaca.

Marsikteri gospodar žaluje zdaj za svojim potrebnim ali tudi nepotrebnim psom, vendar se more velika sreča imenovati, da nobeden človek ni bil napaden.

Od česa je dobil tako mlad pes steklino? Dobro pa si je zapomniti, da je treba velike previdnosti, kakor hitro se pes nenavadno obnašati začne.

Iz Tržiških toplic, 17. julija. (Topličar in železnična proga Videm-Čevdat pa laška politika. — Strah pred „Goriškimi in Ljubljanskimi“ panslavisti pa beneški Slovenci. — „E pur' si muove.“) Čuden se bo dozdeval marsikomu obseg tega dopisa, pa ker sem obljubil v prvem dopisu, Vam še kaj poslati od tukaj, moram obljubo spoštljivo.

Vročina je tukaj velika, v vročini pa ni dobro hoditi okoli, zato sem toliko boljše prijel za peró, da Vam kaj morda še neznanega napišem. K temu mi daje priliko neki kopelni gost iz Videmske okolice, s katerim sem te dni občeval. Marsikaj sva skupaj kramljala: o laških bankovcih, davkih tu in tam, o strateških črtah itd. Pravil sem mu o brušuri: „Italicae res“, spisal r. avstrijski polkovnik in attaché pri našem poslanstvu v Rimu, vitez pl. Haymerle. V tisti znameniti knjigi pripoveduje pisatelj ter dokazuje iz parlamentnih aktov, da italijanski bankovci so koncem novembra 1879 pokriti le s 16 odstotki kovanega denarja, med tim, ko so bili tedaj avstrijski s 33 odstotki. A isti topličar je temu oporekal, češ, da to ni res in da je vse pokrito z zlato veljavo. (?) Bankovci da so zato v veljavi, da se lažje razvija trgovina in obrtnija in — češ — ker ima Italija zdaj povsod kredit! Davki na zemljišču so v Italiji res manjši, kakor pri nas; a oni plačujejo pa več carino na kavo, sladkor, petrolej in ostalo prekmorsko blago in na potratno blago, n. pr. na tabak itd. Ceno soli so pa v Italiji znižali na 35 centezimov kilo, t. j. blizu 17 kr. našega denarja (z nadavkom ali aživom), ki je pa še vedno predraga. Meljino, t. j. davek od melje žita, so sicer pred par leti odpravili, kar pa malo zdá; kajti tedaj ni smel mlinar, ker je imela država nadzorstvo pri melji, več kakor postavno mero vzeti; a zdaj, ko ni nobenega nadzorstva, ravna jo tam mlinarji po svoji volji, tako, da si niso ljudje skoraj nič na boljšem. Prišel je tudi govor na Videmsko-Čevdatsko progo ali odrastek železnice, ki se je konec junija t. l. slovesno odprla. Dolg železnični most čez hudournik Tóro je neki kamenit in naslonjen k onemu za navadne vozove in ljudi, tako, da mnogo manj stane; druge posebne težave pa ni bilo pri grajenju te ceste, ker je kraj ves ravan in svet prstén. Med Čevdatom in Vidmom je le ena postaja. Zgradba stane le nekaj čez 300.000 lir, ali blizu 150.000 gld.

Ta železnični odrastek ima pa bolj strateški pomen, kakor je sam isti Italijan rekel; zato bi pa tudi Italija rada videla, da bi podaljšala Avstrija Rudolfovo železnico čez Predil ali pa od Ljubljane čez Loko preko Tolmina in Kobarida, da bi se združila pod Pulferjem z omenjenim odrastkom.

Železnica Predilska je zelo potrebna goriški grofiji; bode pa li hotla Avstrija tudi na korist in na ljubo Italiji to storiti, je pa drugo vprašanje. Sicer so pa Italijani zviti kot kozji rog; zato je treba pred to lisico velike opreznosti! Upamo pa mi slovenski Primorci, da, če ne drugi, bode že skrbela božja previdnost, da laška drevesa ne bodo tako lahko dosegla nebes!

„Independentov“ Goriški dopisnik zarotuje v listu od 14. t. m. goriške (laške) rodoljube, da naj se postavijo po konci, da odvrnejo z združenimi močmi nevarnost, ki žuga (?) laški narodnosti v Gorici in drugod od panslavistov (kje so tisti?) in germanizatorjev, sicer bo prepozno! — Ti ljudje imenujejo vsakega zavednega Slovenca panslavista, akoravno nihče ne škili v Rusijo, in to tem manj, ker smo Slovenci katoličani*) in neomahljivo Avstriji vdani, ter nimamo še takošnjih ljudi, niti listov, niti skrivnih društev, kakor jih imajo Lahi v skrivni „irredenti“ in njenih pred omenjenih zlasti treh dnevnih listih, h katerim spada tudi Goriški židovsko nesramni dvotedenski „Corriere“. Tisti nestrpljivci hočejo, da bi bili Slovenci še vedno „sciavi“, kakor so nas

prej imenovali mesto „Slavi“! Tržaška „Salobarda“ se jezi tudi nad Ljubljanskimi listi, zlasti „Slov.“, češ, da je pisal za tabor v Tržaški okolici po „Edinosti“.

Kar se mi pa posebno čudno dozdeva, je to, da sem bral v 193. listu od 14. t. m. v nekem dopisu iz Rima, 8. t. m., to-le: „Tukaj se pogovarjajo o nenavadni novici, ki gré po vsih ustih, da je sklenil osredni narodni slovenski odbor s sedežem v Ljubljani, da raztegne (svoje) lastno delovanje tudi v Italijo, da reši brate na Friulskem (slov. Benečijo), ki ležijo pod laškim jarmom.“ Tudi Dunajska „N. Fr. Presse“ potrjuje to novost, prištevajo „Alabarda“.

Tudi prav, akoravno je ta novica iz trte zvita; vsaj da vedó Italijani, da se ne damo kar tako lahko vpreči v neznosljiv laški jarm, o čegar žulih in bulah vedó posebno ubogi beneški Slovenci pa primorsko-isterski Slovenci in Hrvatje mnogo povedati. Pa za danes bodi to dovolj! „E pur' si muove“! Kdo? La Slavia!

Tržiški topličar.

Domače novice.

(Mašnikovo posvečevanje) prejelo je danes v tukajšnji stolni cerkvi 9 bogoslovcev in to 3 iz četrtega leta, 6 jih je pa iz vrste tretjeletnikov.

(Slovenskim podružnicam sv. Cirila in Metoda.) Po § 10 družbenih pravil je dolžnost podružničnega načelstva, da pošilja vsacega polleta pobrane doneske družbenemu vodstvu. Toraj si usojam opominjati podružnična načelstva, ktera tega dosle še niso storila, da naj skratka pošljejo vse pobrane doneske v gotovini ali v uložnih knjižnicah podpisnemu od glavnega odbora izbranemu blagajniku. Poslale so doneske že sledeče podružnice: Šoštanj-ska 81-51 gld., Ribniška 180, Gorenja dolina — Kranjska gora 60, Blejska 28, Loška 68, Tržaška 150, Kameno-goriška 72-34, Goriška 23, šentjakobska v Ljubljani 101, Gorenjegrajska 130, Celovška 80, Novomeška 123-25 gld.

Ljubljana 20. julija 1886.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

(Kmetška posojilnica Ljubljanske okolice) registrovana zadruga z omejenim poroštvom v Ljubljani, premenila je vsled jednoglasnega sklepa izvanrednega občnega zbora dné 9. maja 1886 svoja pravila in se sedaj firma društva, vsled odloka c. kr. deželne kot trgovske sodnije v Ljubljani od 3. julija 1886, št. 4442, glasi: „Kmetška posojilnica Ljubljanske okolice, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.“ Vsled te spremembe je poroštvo zadružnikov neomejeno. Ta posojilnica je toraj prva iz med vseh v zadnjih letih na Kranjskem osnovanih posojilnic, ktera je spremenila svoja pravila po izgledu štajarskih posojilnic in daje s tem strankam, ki pri nji denar shranjujejo (vlože), res neomejeno poroštvo, kajti vsi zadružniki so jim solidarni poroki z vsem svojim premoženjem. Uradnija posojilnica je na Marije Terezije cesti, uradni dan vsaki torek zjutraj od 9. do 12. ure. Hranilne uloge sprejema po $4\frac{1}{2}\%$.

(Suplentom) se je na bolje obrnilo. Ravno kar jih je imenovanih 52 za gimnazijske učitelje, meseca septembra jih pride pa še 50 na vrsto. Toda kaj je to v primeri z ogromnim številom suplentov 1200, toliko je namreč vseh skupaj v cislitvaniji. Na Ljubljanski gimnaziji doletela je ta sreča gg. Antona Bartelna in Alfonza Pavlina.

(Lepe podobe.) Kdor hoče lepe svete podobe videti, potrudi naj se na Mestni in na Stari trg. Pri g. Kolmanu videti je Riberova značajevita podoba, „kako Kristusa v grob pokladajo“. Slikal jo je rojak g. Petkovšek letos v Parizu po izvirnej. Pri g. Kajzlu na starem trgu razpostavljena je pa neka svetnica — če se ne motimo sv. Neža čudovito lepo v nebesa zamaknjena naslikana.

(Krajcarska družba za „Narodni Dom“) ima sedaj 89 razprodanih knjižic, med njimi dve desetkrajcarski, tako da je število narastlo v zadnjem času za novih štirinajst knjižic, ki so nam došle večinoma (11) iz Ljubljane, po jedna iz Bolca, Mengiša in Trsta. Imena poverjenikov bodo objavljena v računskih izkazih, ako gg. poverjeniki izrečno ne želé biti neimenovani. — Kakor je iz omenjenega razvidno, število prodanih knjižic pač raste, toda ne tako močno, kakor bi bilo želeti z

ozirom na zares blagi in koristni namen, in prav ima oni gospod, ki je pred par tedni pisal v „Slov. Nar.“, da se je vtihotapila nekaka mlačnost v nabiranje. Hvaležni smo gospodu za njegovo zanimanje; žalibog moramo tudi pritrditi njegovemu mnenju, veseli nas pa tudi, da odobrava našo idejo. Resnica je pač, da bi se naše podjetje lahko najboljše pospeševalo z rednimi mesečnimi doneski, katerim so v prvi vrsti namenjene desetkrajcarske knjižice. Toda skušnja uči, da se te ne razpečavajo marljivo, in da dobivamo več doneske od krajcarskih knjižic. Dobro bi bilo vsekako, da bi imel vsak večji slovenski kraj kako desetkrajcarsko knjižico z rednimi mesečnimi plačniki. To je bila naša ideja že takoj iz početka, ko smo si omislili desetkrajcarske knjižice. Žalibog, da se doslej ni obnesla v zeleni meri; upajmo da bo v prihodnosti boljše. — Razposlanih je bilo doslej 555 knjižic, med njimi 84 desetkrajcarskih; v prometu jih je tedaj še 466, med njimi 82 desetkrajcarskih.

(P. Severin Gros), generalvikar in slavnoznani misijonar v Ameriki, je, kakor se nam prijateljsko poroča, na potu v svojo rojstno deželo, že te dni v Rotterdam dospel, ter bode 26. t. m. (na sv. Ane dan) pri svojem bratu, g. župniku Jakobu Grosu v Zagorji. — Naznanilo pride nenadno ter bo gotovo zanimalo vse mnogoštevilne znance in prijatelja vis. čast. misijonarja. Dobro došel!

(Volilni shod.) Državni poslanec Mihael Vošnjak bo dné 25. t. m. ob treh popoldne v prostorih Šoštanjске čitalnice poročal o delovanju državnega zbora.

(Spominska knjižica potovanja v Velehrad.) Od več popotnikov in romarjev v zlato Prago in na slavni Velehrad nasprošen, da bi jim spisal v spomin tega potovanja kratko knjižico, naznanjam, da sem pripravljen to storiti, prav za prav, da sem že knjižico spisal. Stala bode s poštnino vred po 50 kr. Ker bi pa rad vedel, koliko iztisov naj priredim, da bi ne imel denarne škode, prosim vse prijatelje lanskega lepega romanja, da se v kratkem, vsaj v kakih 14 dneh s predplato pri meni oglasijo. O svojem času dobil bode vsak naročene iztise. Kdor jih vzame 12 vkup, dobi knjižico za nameček. Če spečam to spomenico brez škode, bodem takoj spisal dve drugi knjižici („Fara sv. Ane v Slov. Goricah“, zgodovinske črtice, in „Pravljice iz Slov. Goric“), ki bi znale enako zanimati. Naročnina na spomenico naj se izdajatelju pošilja z naslovom: Vekoslav v Vakaju, pri sv. Ani v Slov. Goricah, pošta Mureck.

(Ogromno je število) ljudi, ki so v poslednjih 14 dneh Trstu hrbet obrnili zaradi kolere. Pravijo, da se jih je izselilo celih 22.000.

(Za kolero) je včeraj v Trtu zbolelo 6 ljudi, umrli so pa po uradnih sporočilih trije. V Kontovelju se je kmet Stoka zdravnikov bal in se je sam zdravil. Imel je pa pri tem tako malo sreče, da je še poprej umrl, preden je komisija do njega prišla.

(Tržaške novice.) Veledušnega pokazal se je gospod Franc Kalister, veletržec in posestnik v Trstu s tem, da je pristopil v društvo sv. Cirila in Metoda, kakor pokrovitelj, in plačal precej 200 gld. to je 100 kakor pokrovitelj po pravilih, 100 pa je blagodušno daroval društvu, za kar mu Bog plati! Naj bi g. Kalistrova blagodušnost našla še posnemovalcev, kajti društvo sv. Cirila in Metoda je največje važnosti za naš narod. — O postranski železnici Trst-Reka čuje se sledeče: 13. t. m. je tržaški mestni svet prošnjo grofa Petra Walderstein di Santa Croce za moralno in gmotno podporo pri grajenju te železnice izročil trgovinskemu odseku. Dovolitev za gradbo te železnice je letos dalo trgovinsko ministerstvo omenjenemu grofu. Ta železnica bi se začela v Trstu in šla skoz Milje, Koper, Izolo, Buje, Motavun, toplice sv. Štefan, Cerovlje, Opatija, Voloska in Matulje ter se končala na Reki. Važnost te proge, ktera bi vezala prvi dve luki naše države, pripoznali so strokovnjaki, kakor tudi avstrijska in ogerska vlada. Tudi tega ne more nobeden zanikati, da bi ta železnica silno koristna bila za Istro. Želeti bi tedaj bilo, da temu podjetju pod pazuo sežejo zadevajoče občine, veliki zemljiški posestniki in obrtniki, kakor najboljše morejo. Prav bi bilo, da se podjetju za progo brezplačno odstopi neplodna mrtva zemlja, in da se oni, katerim bi železnica donášala gotove dobičke, tudi podjetja udeležé s tem, da prevzemo nekoliko delnic.

*) Saj je „Slovenec“ nedavno obširno popisal kruto postopanje vladne Rusije proti katoličanom in unitom; marsikomu v svarilen izgled! Pis.

Razne reči.

— Pri izpitu. Konec leta je obiskala šolo pri izpitu tudi mlada grofica. Po skušnji se obrne k učitelju, ga pohvali in dostavi: „Dobro ste podučevali, to se vidi; samo meni se dozdeva, da otroke preveč trudite z učenjem in zato nič ne rastejo. Ko sem bila pred tremi leti tu pri skušnji, so bili otroci v prvem razredu ravno tako majhni, kakor letos; prav nič niso zrastle.“

— Plašen konj. Kupec: „Konja bi že kupil, prav vseč mi je; če le ni preveč boječ in plašen.“ — Prodajalec: „Kaj še! Kako bo boječ in plašen, če cele noči sam v temnem hlevu stoji?“

— Ponarejene dvajsetice. Tat: „Kaj se pa držiš tako černo, kakor da bi ti bile kure kruh snedle?“ — Ponarejalec denarja: „Kaj bi se ne! Celo leto sem se trudil, kako bi ponarejal dvajsetice. Zdaj, ko imam vse pri rokah, pa vidim, da me vsaka ponarejena dvajsetica edenindvajset krajcarjev stane.“

Telegrami.

Reka, 20. julija. V poslednjih 24. urah je 5 ljudi za kolero zbolelo, 3 so pa umrli za njo.

London, 21. julija. Sinoči je odjezdil kabinetni kurir v Osborne kraljici naznanjat, da je kabinet sklenil odstopiti. Tukaj danes pričakujejo Salisburyja. „Standard“ se nadja, da bo Salisbury Göschohu sedež v kabinetu ponudil.

Novi Jork, 20. julija. V Matamorošu so se spoprijeli ustaši in vojaki. Tepeni so bili ustaši.

Umrli so:

19. julija. Frane Šule, popotovalec, 26 let, sv. Petra cesta jetika.

V bolnišnici:

18. julija. Janez Bajzel, 14 dni, Atrofia.

19. julija. Lorenc Šustaršič, 52 let, delavec, Vitium cordis. — Jera Ugrin, gostija, 68 let, Apoplexia cerebri.

Tuji.

19. julija.

Pri **Matlju**: A. Skrem, stotnik konjice, z Dunaja. — Bellina, Haselböck, Neubauer, Löwi, Horwitz, Müller, Bock in Wanberger, trgovci, z Dunaja. — Vilj. Putik, e. k. uradnik, iz Gusswerka pri Marijaceji. — Jul. pl. Udvarnoki, e. k. stotnik, iz Gradea. — Irma Perko, zasebnica, iz Velikoveca. — Ludovik Perko, e. k. okrajni sodnik, iz Žužemberka. — Hertaus, e. k. poštni vodja, iz Trsta. — Eugen Levi, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Elize Rusič, zasebnica, iz Trsta. — Ang. Russi, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Stonu**: H. Studec, inženir, iz Berna. — Hans Wengrof, tovarnar, z Dunaja. — Weinberger in Kraumann, potovalca, z Dunaja. — Alojz Hammer, potovalec, iz Žalea. — Ernst Faber, iz Kočevja. — Jožef Starič, e. k. sodn. uradnik, s soprogo, iz Litiije. — Helena Stiehl, soproga vojaškega zdravnika, iz Trsta. — Manzoni in Bartoletti, zasebnika, iz Trsta. — Janez Riboli, zasebnik, iz Reke. — Rudolf Mohorič, e. k. vodja, iz Kapodistrije.

Pri **Bavarskem dvoru**: Frane Marinič, duhovnik, iz Gorice. — Anton Veliseig, duhovnik, iz Celovca.

Pri **Južnem kolodvoru**: Henrik Eberhart, zasebnik, iz Cortina. — Sigm. Eder, iz Reke.

Pri **Avstrijskem caru**: Errath, Kolsek in Mahorič, posestniki, iz Mokronoga. — Janez Hočevan, zasebnik, iz Šmartna. — A. Blagne, zasebnik, iz Št. Jurja. — N. Levstik, zasebnik, iz Vrhnike. — Karl Herborn, učitelj, iz Sežane.

Pri **Virantu**: Lilek in Müller, posestnika, iz Černomblja. — Knez uradnik, iz Kamnika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	739-19	+20.0	sl. svzh.	jasno	
20. 2. u. pop.	738-89	+30.0	sl. vzh.	jasno	0-00
9. u. zveč.	739-95	+21.2	brezvetra	jasno	

Suho, vroče in silno soparično vreme. Srednja temperatura 23.7°, za 4.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	119 „ — „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 10 „
London	125 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Kupujte srečke

pgrebnege društva

„Marijine bratovščine“.

Društvo Marijine bratovščine v Ljubljani napravi

dobrodelno loterijo,

katere namen je

ustanova zavetišča „Marijinega doma“,

kjer bodo imeli ostareli in onemogli ter zapuščeni ljudje zavetišče in vso oskrbnost brezplačno.

Ta loterija je z odlokom vis. e. k. finančnega ministerstva dné 21. septembra 1885, št. 28.606 dovoljena.

Osnovana je na podlagi **50.000 srečk po 50 krajcarjev**, ki bodo zadele **2000 dragocenih in vsakemu koristnih dobitkov** v skupni vrednosti **5000 goldinarjev**. Vsaka pet in dvajseta srečka gotovo zadene.

Srečkanje bo v Ljubljani 1. decembra 1886 v pričo vladnega zastopnika.

Srečke imajo na prodaj: Na Poljanski cesti: trgovka Marija Ojstriš, na cesarja Jožefa trgu: Urbasova trafika; v Špitalskih ulicah: Majerjeva trafika; na Mestnem trgu: trafika Svatek, trgovec Turk in zlatar Sparovic; na Starem trgu: trgovca Blaznik in Ribič; na sv. Petra cesti: pri društvenem načelniku Regaliju, v brivnici Bukovnikovi in knjigovoz Fr. Dežman; v Kolodvorskih ulicah: puškar Dimic; na Marijinem trgu: trgovec Bučar; v Slonovih ulicah: trafika Prosenčeva; v Šelenburgovih ulicah: trafika v Čitalnici; na Dunajski cesti: trafiki Bolé in Blaž ter trgovci s pohištvo Dogan; vrh tega mnogi poverjeniki družbe sv. Mohorja. (8)

Okrajne in potovalne zastopnike

sprejema

vzajemno zavarovalna banka

„Slavija“ v Pragi.

Ker je sedaj po košnji in žetvi in vsled pekoče vročine najpripravnější čas za sklepanje vsakovrstnih zavarovanj proti požaru, želeli je, da bi slovenski rodoljubje prevzemali zastope vseskozi narodne zavarovalnice „Slavije“. Svoji k svojim! bodi nam vedno geslo! Trud, ki je združen z zastopniškim poslovanjem, povrača primerno

glavni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

(na Kongresnem trgu št. 7)

kamor naj se pošiljajo tudi ponudbe. (3)

Naznanilo.

Drugi snopič nove izdaje

R. Andree's

Allgemeiner Hand-Atlas

je ravnokar došel.

Skupno delo izšlo bo v dvanajstih mesečnih snopičih po 1 gld. 24 kr. in naročila nanj sprejema

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani.

NB. Pregledi in zemljovidni uzori so vedno in brezplačno na razpolaganje. (5)

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki				
Postaje	št. 918 po noči	št. 1714 jutraj	št. 1716 dopoldne	št. 1712 zvečer
Ljubljana j. k.		6:40	11:40	6:25
Ljubljana R. k.		6:44	11:45	6:29
Vižmarje		6:53	11:55	6:38
Medvode		7:4	12:7	6:49
Loka		7:17	12:21	7:2
Kranj		7:31	12:38	7:16
Podnart		7:48	12:56	7:33
Radovljica		8:5	1:14	7:50
Lesce		8:12	1:24	7:58
Javornik		8:29	1:46	8:15
Jesenice		8:39	1:57	8:23
Dovje		8:56	2:18	8:40
Kranjska gora		9:21	2:48	9:04
Rateče-Bela Peč		9:37	3:3	9:18
Trbiž		9:55	3:20	9:33
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	3:58	11:07	3:41	9:48
Thörl-Maglern	4:11		3:55	
Podkloster	4:25	11:27	4:11	
Fürnitz	4:40		4:27	
Toplice Beljak (ostaj.)	4:48		4:35	
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4:54		4:46	
Beljak j. k.	4:58	11:50	4:50	10:26
	jutraj	dopoldne	popoldne	zvečer

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki				
Postaje	št. 901 jutraj	št. 903 popoldne	št. 957 popoldne	št. 917 zvečer
Beljak j. k.	6:40	4:42	5:8	10:50
Beljak drž. ž. (ostaj.)			5:14	11:—
Toplice Beljak (ostaj.)			5:20	11:07
Fürnitz			5:30	11:17
Podkloster		5:7	5:50	11:41
Thörl-Maglern			6:3	11:58
Trbiž	7:10	5:26	6:16	12:14
	št. 1711	št. 1713	št. 1717	
Trbiž	7:28	6:20	12:32	
Rateče-Weissenfels	7:44	6:36	12:55	
Kranjska gora	7:57	6:49	1:13	
Dovje	8:22	7:14	1:46	
Jesenice	8:41	7:34	2:17	
Javornik	8:47	7:40	2:24	
Lesce	9:6	8:04	2:51	
Radovljica	9:12	8:11	2:58	
Podnart	9:29	8:35	3:23	
Kranj	9:45	8:55	3:45	
Loka	9:59	9:13	4:5	
Medvode	10:12	9:28	4:21	
Vižmarje	10:23	9:41	4:34	
Ljubljana R. k.	10:31	9:50	4:44	
Ljubljana j. k.	10:35	9:55	4:50	
	dopoldne	zvečer	jutraj	

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svetlo dal, in kterih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsim čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštnine.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

(8)

Via Ferriera št. 323.

Stenografi

za slovenske in nemške razprave v prihodnjem deželnem zboru kranjskem se vsprejmó z dobrimi pogoji. — Za to oglašiti se je pri tajništvu deželnega odbora do konca avgusta 1886. (3)

Rimske toplice v Tržiču (Monfalkone).

Železniška postaja med Trstom in Gorico,

tope klor-bromove jod-žvepljene kopeli

(38° C.)

zdravilne zoper protin, trganje, čutnične bolezni, zastarane bolečine, prehlajenja in oslabenja, skrofne, kožne bolezni, občasne ženske bolezni itd.

Zdravnik in vodja kopeli:

Dr. ANTON SUTTINA,

skušeni zdravnik. (4)

Začetek otvorenja 1. maja.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Die landwirtschaftlichen Gesetze u. Verordnungen des Herzogthums Krain.

Za poljedelce in gozdarje, politiške uradnike, občinske predstojnike, osebno za kranjske učitelje in učiteljske pripravnike.

S pojasnili izdal na svetlo prof.

Vilj. Linhart.

6 pol v 8°. Cena mehko vezani knjižici je 50, po pošti 55 kr.

Ta knjižica obseza vse poljedelske postavbe in ukaze za Kranjsko: postavbo za tižje varstvo, pokončavanje mrlesov, poljsko varstvo, za pokončavanje predelne, v obrambo ribarenja itd., s priručnimi priradostnimi in poljedelskimi pojasnili. Tudi priloge razprave o „tižjem varstvu“, „predelci“, „umnem ribarstvu“, „trtni uči“ ita. obsejajo mnogo poučljivega in zanimivega. Dodatek razpravi vrednost gošda in najvažnejše določbe gozdarskega zakona. Ker je gotovo toplo želeli, da se razširja znanje poljedelskih postav, kajti take zbirke gleda teh postav smo dordaj pogrešali, bode ta knjiga istinito odpomogla živi potrebi. Priporočamo jo torej vsem onim, ki se pečajo s poljedelstvom, osebno pa veličestiti duhovščini in kranjskemu učiteljstvu.

Ig. pl. Kleinmayr et Fed. Bamberg knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.